1953

డిసెంబర్ 18

దునిచంద్ హకీం మరియు ఇతరులు

v.

డిప్యూటీ కమిషనర్ (డిప్యూటీ కస్టోడియన్ ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీ) కర్నల్, స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ మరియు ఇతరులు.

[పతంజలి శాస్త్రి సి. జె., ఎస్. ఆర్. దాస్, వివియన్ బోస్, గులాం హసన్ మరియు జగన్నాథదాస్ జెజె.]

నిర్వాసితుల ఆస్తి నిర్వహణ చట్టం (చట్టం XXXI ఆఫ్ 1905), సెక్షన్లు 2, 12, 56(2) - నిర్వాసితుల ఆస్తి - కేటాయింపు - యొక్క రద్దు - డిప్యూటీ సంరక్షకుడు అధికార పరిధి – రద్దు కోసం నోటీసు, అవసరమా - కేటాయింపు యొక్క రద్దు ఉత్తర్వులు – యొక్క చెల్లుబాటు.

నిర్ణయించారు, తూర్పు పంజాబ్ నిర్వాసితుల (ఆస్తి నిర్వహణ) చట్టం, XIV ఆఫ్ 1947, అలాగే నిర్వాసితుల ఆస్తి నిర్వహణ (చట్టం XXXI ఆఫ్ 1950), సెక్షన్లు 2 (ఎ) 12 (1) మరియు 56 (2), ఇది మునుపటి చట్టం స్థానంలో రెండవ చట్టం, రెండింటి కింద భూమి కేటాయింపును రద్దు చేసే అధికార పరిధి నిర్వాసితుల ఆస్తి డిప్యూటీ సంరక్షకుడుకి ఉంది.

సెక్షన్ 56 కింద రూపొందించిన నియమాల ప్రకారం కేటాయింపును రద్దు చేయడానికి ఎటువంటి నోటీసు ఇవ్వబడలేదు.

ప్రస్తుత కేసులో పిటిషనర్లు –కేటాయింపుదారులకు నోటీసు ఇవ్వబడింది మరియు వారి కేటాయింపులను రద్దు చేయబడటానికి ముందు తమ వాదనను వినిపించడానికి పూర్తి అవకాశం ఉంది.

ప్రారంభిక అధికార పరిధి : పిటిషన్ నం. 324 ఆఫ్ 1953 రాజ్యాంగంలోని అధికరణ 32 కింద.

ఎన్. ఎస్. బింద్రా, (*గురుచరణ్ సింగ్ బక్షి* ఆయనతో పాటు) పిటిషనర్లు తరఫున.

హోరేస్ ఎ. మెహతా ప్రతివాది నం. 1 తరపున.

అమర్ నాథ్ అరోరా ప్రతివాదులు 2 నుంచి 14 వరకు తరపున.

1953 డిసెంబర్ 18. కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును వెలువరించినది

గులాం హసన్ జె. - రాజ్యాంగంలోని అధికరణ 32 కింద ఇరవై మంది వ్యక్తులు దాఖలు చేసిన ఈ పిటిషన్, సెర్షియోరరీ, మాండమస్ యొక్క రిట్ జారీ చేయమని మరియు నిషేధం

లేదా ఇతర తగిన ఉత్తర్వు లేదా ఆదేశాలను జారీ చేయాలని ప్రార్థిస్తుంది , డిప్యూటీ కమిషనర్ (డిప్యూటీ సంరక్షకుడు , నిర్వాసితుల ఆస్తి) కర్నల్ , తూర్పు పంజాబ్ రాష్ట్రం, ఇకపై మొదటి ప్రతివాదిగా పేర్కొంటారు , 1952 జూలై 1వ తేదీ మరియు 1953 అక్టోబర్ 14వ తేదీ నాడు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను రద్దు చేస్తూ, వాటి ద్వారా పిటిషనర్లు తమ ప్రాథమిక ఆస్తి హక్కును కోల్పోయినట్లు మరియు రాజ్యాంగంలోని అధికరణ 19 (1) (ఎఫ్) యొక్క అర్థంలో దానిని కలిగి ఉండలేరని ఆరోపించబడింది.

1953
ధనిచంద్ హకీం మరియు ఇతరులు
v.
డిప్యూటీ కమిషనర్ (డిప్యూటీ కస్టోడియన్ ఎవాక్యూయీ ప్రాపర్టీ) కర్నల్, స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ మరియు ఇతరులు
గులాం హసన్ జె.

పిటిషనర్లు 1947 దేశ విభజన తర్వాత పాకిస్తాన్ నుంచి భారతదేశానికి వలస వచ్చిన స్థానభ్రంశం చెందిన వ్యక్తులు . లాహోర్ జిల్లాలోని తహసీల్ చునియన్ లో వారికి కొన్ని వ్యవసాయ భూములు ఉండేవి , వారి ప్రకారం , ఇది ఎక్కువగా మొదటి తరగతికి చెందిన కాలువ నీటిపారుదల భూమి , ఎకరానికి సగటున 16 నుండి 20 మణుగుల గోధుమలను ఉత్పత్తి చేసేది. విభజన తరువాత తూర్పు పంజాబ్ ప్రభుత్వం ప్రస్తుతం తూర్పు పంజాబ్ మరియు పెప్సు అని పిలువబడే ప్రాంతాల నుండి ముస్లిం నిర్వాసితులు విడిచిపెట్టిన వ్యవసాయ భూములను పరిష్కరించడంలో తీవ్రమైన సమస్యను ఎదుర్కొన్నట్లు తెలుస్తోంది . తదనుగుణంగా , 1947 సెప్టెంబర్ 15న ప్రస్తుత ఖరీఫ్ మరియు 1947-48 రబీ కోసం నిర్వాసిత భూములను కేటాయించాలని వారు నిర్ణయించారు . ఈ ప్రాంతంలో కరువు మరియు వ్యవసాయ ఉత్పత్తి పడిపోకుండా నిరోధించడానికి , అలాగే వ్యవసాయ శరణార్థులకు జీవనోపాధిని కల్పించే ఉద్దేశ్యంతో ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు స్పష్టంగా తెలుస్తోంది . ఈ విధానానికి అనుగుణంగా పిటిషనర్లు తూర్పు పంజాబ్ రాష్ట్రంలోని కర్నల్ జిల్లా, తహసీల్ థానేసర్ తాలూకాలోని ధనకలా గ్రామం లోని భూమిలో స్థిరపడ్డారు . వారి దావా లు తూర్పు పంజాబ్ శరణార్థుల (భూ దావాల నమోదు) చట్టం XII ఆఫ్ 1948 కింద ధృవీకరించబడ్డాయి. పాకిస్తాన్ లో వారు వదిలిపెట్టిన భూములకు బదులుగా పాక్షిక శాశ్వత ప్రాతిపదికన 1949 జూలై 8 నాటి నోటిఫికేషన్లు నం. లు 4891/ఎస్ మరియు 4892/ఎస్ లో ఉన్న షరతుల ప్రకటన ప్రకారం వారికి నిర్దిష్ట భూభాగాలు కేటాయించబడ్డాయి. తదనంతరం పాకిస్తాన్లో మిగిలిపోయిన పిటిషనర్ భూములను తగ్గించినట్లు ఆరోపణలు ఉన్నాయి , ఫలితంగా వారికి కేటాయించిన భూములను 1951 ఏప్రిల్ 25న ఇషార్ సింగ్ మరియు ప్రస్తుత పిటిషన్ ను వ్యతిరేకించడానికి ప్రతివాదులుగా హాజరైన ఇతరులకు తిరిగి కేటాయించారు.

1953
ధునిచంద్ హాకీం
మరియు ఇతరులు
v.
డిప్యూటీ కమీషనర్
(డిప్యూటీ
కస్టోడియన్
ఎవాక్యూయీ ప్రాపర్టీ)
కర్నల్, స్టేట్
ఆఫ్ పంజాబ్ మరియు
ఇతరులు
గులాం హసన్ జె.

1951 జూలైలో పిటిషనర్లు భూముల నుండి తమ తొలగింపును నిరోధించే రిట్ కోసం ఆర్టికల్ 226 కింద తూర్పు పంజాబ్ హైకోర్టును ఆశ్రయించారు , కానీ ఆ సమయానికి కేటాయింపులు రద్దు చేయబడనందున వారు 1952 లో పిటిషన్ ను ఉపసంహరించుకున్నారు . అయితే అసలు కేటాయింపును 1952 జూలై 1న రద్దు చేయబడింది . ఈ ఉత్తర్వులను నిర్వాసితుల ఆస్తి నిర్వహణ చట్టం , 1950లోని సెక్షన్ 27 కింద పునఃపరిశీలన ద్వారా సవాలు చేశారు. డిప్యూటీ కస్టోడియన్ జనరల్ 1953 డిసెంబర్ 2న పునర్విమర్శ పిటిషన్ను తోసిపుచ్చారు , డిప్యూటీ సంరక్షకుడు యొక్క ఉత్తర్వు చట్టవిరుద్ధం కాదని లేదా కేటాయింపును రద్దు చేసే నోటీసు వారికి జారీ చేయబడలేద నే ప్రతిపధికన అధికార పరిధి లేనిది కాదని నిర్ణయించారు పాకిస్తాన్ లో తాము విడిచిపెట్టిన భూములు రెండవ తరగతి భూములు అని పిటిషనర్లు 1952 మే 9న అసిస్టెంట్ సంరక్షకుడు ముందు అంగీకరించారని , అయితే వారికి మొదటి తరగతి భూములు కేటాయించాలని దావా చేశారని తీర్పులో గమనించబడింది.

1952 జూలై 1 నాటి ఉత్తర్వు , అధికార పరిధి లేనిదని మరియు పిటిషనర్ల ప్రాథమిక హక్కులను ఉల్లంఘించిందని మా ముందు సవాలు చేయబడిన మొదటి ఉత్తర్వు .

కేటాయింపులను రద్దు చేసినప్పటికీ పిటిషనర్లు తమకు కేటాయించిన భూములను పాక్షికంగా సాగు చేసుకుంటున్నారని , అయితే మొదటి ప్రతివాది 1953 అక్టోబర్ 14న ఒక ఉత్తర్వును జారీ చేశారని పిటిషన్ లో ఆరోపించబడింది , ఇది ఈ క్రింది ప్రభావానికి సంబంధించినది : –

"భూమిలో కొంత భాగాన్ని స్వాధీనం చేసుకోగలిగిన వ్యక్తుల విషయంలో , ఈ ఉత్తర్వు అమలు చేయబడిందని భావించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ధోక్లా గ్రామానికి చెందిన మెస్సర్స్ ఇషార్ సింగ్ , రఖా సింగ్ మరియు ఇతరుల విషయంలో , వారు 1953 మే 6వ తేదీకి ముందు భూమిలో కొంత భాగాన్ని స్వాధీనం కలిగి ఉన్నారు . అందువల్ల II మరియు III తరగతి కేటాయింపుదారులైన కానీ I వ తరగతి గ్రామంలో తప్పుగా భూమిని కేటాయించిన దునీ చంద్ మరియు ఇతరులను తొలగించడం ద్వారా మిగిలిన ప్రాంతాన్ని వారికి స్వాధీనం చేయాలి ".

పైన పేర్కొన్న ఉత్తర్వు చట్టం యొక్క అధికారం లేకుండా జారీ చేయబడిందని మరియు పిటిషనర్లు తమకు కేటాయించిన ఆస్తిని కలిగి ఉండే హక్కును హరిస్తుందని పేర్కొన్నారు .

1953
ధనిచంద్ హకీం
మరియు ఇతరులు
v.
డిప్యూటీ కమిషనర్
(డిప్యూటీ
కస్టోడియన్
ఎవాక్యూయీ ప్రాపర్టీ)
కర్నాల్, స్టేట్
ఆఫ్ పంజాబ్ మరియు
ఇతరులు

గులాం హసన్ జె.

ఆక్షేపించబడిన ఉత్తర్వుల చెల్లుబాటుతో వ్యవహరించే ముందు, పంజాబ్ మరియు పెప్సులో స్థానభ్రంశం చెందిన వ్యక్తుల కోసం భూ పునరావాస మాన్యువల్ అని పిలువబడే సంకలనాన్ని పరిశీలించడం అవసరం, దానిపై పిటిషనర్ల తరపున శ్రీ బింద్రా తన వాదనల సమయంలో గొప్ప ఆధారాన్ని ఉంచారు. తూర్పు పంజాబులో రిలీఫ్ అండ్ రీహాబిలిటేషన్ డైరెక్టర్ జనరల్ గా ఉన్న శ్రీ తిర్లోక్ సింగ్, ఐ. సి. ఎస్. ఈ పుస్తకాన్ని రూపొందించారు. విభజన తర్వాత శరణార్థులపై భూమి పరిష్కారానికి సంబంధించి ఆ ప్రభుత్వం తీసుకున్న విధాన నిర్ణయాలను ఇందులో పొందుపరిచారు. మొదట తాత్కాలిక పరిష్కారం ఉండేదని, కానీ కొంతకాలం తర్వాత పాక్షిక-శాశ్వత ప్రాతిపదికన భూములను కేటాయించడానికి ఒక విస్తృతమైన సంస్థను ఏర్పాటు చేసినట్లు ఈ పుస్తకం నుండి తెలుస్తోంది. స్థానభ్రంశం చెందిన వ్యక్తులు పశ్చిమ పంజాబ్లో తాము విడిచిపెట్టిన వ్యవసాయ భూమికి సంబంధించి తమ వాదనలు వినిపించారు మరియు పశ్చిమ పంజాబ్ ప్రభుత్వంతో మార్పిడి చేసుకున్న రెవెన్యూ రికార్డుల సహాయంతో వాటిని ధృవీకరించారు. శ్రీ పి. ఎన్. థాపర్, ఆర్థిక కమిషనర్, సహాయ మరియు పునరావాస శాఖ, పంజాబ్ ప్రభుత్వ కార్యదర్శి, సహాయ పునరావాస శాఖ ముందుమాట రాసినందున ఈ పుస్తకానికి అధికార ముద్ర స్పష్టంగా ఉంది. 1947 చివరిలో స్థానభ్రంశం చెందిన వ్యక్తులకు తాత్కాలిక ప్రాతిపదికన భూములు కేటాయించారని, అయితే శాశ్వత ప్రాతిపదికన సెటిల్ మెంట్ చేయాలనే డిమాండ్ బలంగా వినిపించిందని మాన్యువల్ చెబుతోంది. 1948, ఫిబ్రవరి 7వ తేదీన విడుదల చేసిన ఒక ప్రకటనలో, స్థానభ్రంశం చెందిన వ్యక్తులు తమకు కేటాయించిన భూములను శాంతివంతముగా మరియు నిరాటంకంగా అనుభవించడానికి వీలు కల్పించడం దీని ముఖ్యోద్దేశం. వారు యాజమాన్య హక్కులు లేదా శాశ్వత ఆధీన హక్కులను పొందలేదు మరియు సెటిల్ మెంట్ పాక్షిక-శాశ్వతమైనది అనే వాస్తవం అది మార్చలేనిదిగా ఉద్దేశించబడలేదని చూపిస్తుంది. మాన్యువల్ లోని 19వ పేరా ఇలా చెబుతోంది: "నిర్వాసితుల ఆస్తులకు సంబంధించిన సమస్యలు భారతదేశం మరియు పాకిస్తాన్ ల మధ్య పరిష్కరించబడే వరకు, నిర్వాసితులు విడిచిపెట్టిన ప్రతి దేశంలో ఆస్తి యాజమాన్యం వారి వద్దే ఉంటుంది. ఇది తూర్పు పంజాబ్ మరియు పెప్సులలో ప్రవేశపెట్టిన పునరావాస పథకానికి కీలక పదంగా పాక్షిక శాశ్వత అనే పదబంధాన్ని ఉపయోగించడానికి దారితీసింది.

1953
ధునిచంద్ హకీం మరియు ఇతరులు
v.
డిప్యూటీ కమీషనర్ (డిప్యూటీ కస్టోడియన్ ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీ) కర్నాల్, స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ మరియు ఇతరులు

గులాం హసన్ జె.

కేంద్ర లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కాలానుగుణంగా ఆమోదించిన వివిధ నిర్వాసితుల ఆస్తి ఆర్డినెన్స్ లు చివరికి కేంద్ర చట్టం నం. XXXI ఆఫ్ 1950 ద్వారా భర్తీ చేయబడ్డాయి, ఈ చట్టంలో అంతర్లీనంగా ఉన్న విధానం నిర్వాసిత ఆస్తి నిర్వహణను ప్రభుత్వానికి కల్పించడం మరియు దాని అంతిమ గమ్యం గురించి భారత ప్రభుత్వం తుది నిర్ణయానికి వచ్చే వరకు దానిని నిర్వహించడం అని ధృవీకరిస్తుంది . మాన్యువల్ లోని 21వ పేరాలో శ్రీ బింద్రా పిటిషనర్ల హక్కుల చార్టర్ గా పేర్కొన్న షరతుల ప్రకటన ఉంది . పాక్షిక-శాశ్వత పునరావాస పథకంలో భూమి ఇవ్వబడిన వ్యక్తుల హక్కులు తూర్పు పంజాబ్ లో 1949 జూలై 8 నాటి రైతు షరతుల ప్రకటనలలో నిర్వచించబడ్డాయి , నోటిఫికేషన్ నం.4891/ఎస్ మరియు 4892/ఎస్ తో జారీ చేయబడ్డాయి . ఈ ప్రకటన మాన్యువల్ యొక్క 193వ పేజీలో చూడవచ్చు . కేటాయింపు స్థానభ్రంశం చెందిన వ్యక్తులకు అనుకూలంగా ఉంటుందని మరియు చట్టం యొక్క నిబంధనలకు లోబడి భూమి సంరక్షకుడికి అప్పగించబడిన కాలానికి కేటాయించబడుతుందని ప్రకటనలోని 3వ పేరా పేర్కొంది. పేరా 8 ఇలా చెబుతుంది : "కేటాయింపుదారుడు అద్దె చెల్లించడం మరియు తన వంతుగా ఇక్కడ ఉన్న అనేక ఒప్పందాలు , షరతులు మరియు నిబంధనలను పాటించడం మరియు నిర్వహించడం చేస్తూ , సంరక్షకుడు లేదా పునరావాస అథారిటీ ద్వారా ఎటువంటి ఆటంకం లేకుండా ఆ కాలవ్యవధిలో కేటాయించిన భూమిని శాంతియుతంగా కలిగి ఉండాలి మరియు అనుభవించాలి ." ఈ నిబంధనల ఆధారంగా శ్రీ బింద్రా వాదిస్తూ , భూమి సంరక్షకుడికి వద్ద ఉన్నంత కాలం , పిటిషనర్లు వారికి పాక్షిక శాశ్వత ప్రాతిపదికన మంజూరు చేయబడిన ఈ భూములను కోల్పోలేరని , పిటిషనర్లకు నోటీసులు ఇవ్వకుండా కేటాయింపులు రద్దు చేయబడవని వాదించారు.

మేము ఇప్పుడు ఈ వివాదాన్ని పరిష్కరించడానికి ముందుకు వెళ్తాము. కేటాయింపు సమయంలో అమలులో ఉన్న చట్టం తూర్పు పంజాబ్ నిర్వాసితుల (ఆస్తి నిర్వహణ) చట్టం , XIV ఆఫ్ 1947 అని అంగీకరించబడింది. ఇది "కేటాయింపు" ను సంరక్షకుడు లేదా పునరావాస అథారిటీ లేదా ఈ తరపున సంరక్షకుడు సక్రమంగా అధికారం ఇచ్చిన ఏ ఇతర వ్యక్తి , లీజు ద్వారా కాకుండా ఏ వ్యక్తికైనా నిర్వాసితుని ఆస్తిని తాత్కాలికంగా ఉపయోగించుకునే హక్కు మరియు ఆక్రమించుకునే హక్కును మంజూరు చేయడం అని నిర్వచిస్తుంది.

1953
ధనిచంద్ హాకీం మరియు ఇతరులు
v.
డిప్యూటీ కమీషనర్ (డిప్యూటీ కస్టోడియన్ ఎవాక్యూయీ ప్రాపర్టీ) కర్నాల్, స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ మరియు ఇతరులు
గులాం హసన్ జె.

సెక్షన్ 9 ఆస్తి నిర్వహణకు సంబంధించి సంరక్షకుడికి అధికారాలను ఇస్తుంది మరియు సెక్షన్ 9 (ఎ), సబ్ సెక్షన్ (2), ఏదైనా కేటాయింపును రద్దు చేయడానికి లేదా ఏదైనా లీజు షరతులను రద్దు చేయడానికి లేదా సవరించడానికి సంరక్షకుడికి అధికారం ఇస్తుంది. సెక్షన్ 22, సబ్ సెక్షన్ (2) (ఎఫ్ఎఫ్) లీజులు మరియు కేటాయింపులను రద్దు చేసే లేదా దాని నిబంధనలను మార్చగల పరిస్థితులకు సంబంధించిన నియమాలను రూపొందించే అధికారాన్ని ప్రాంతీయ ప్రభుత్వానికి ఇస్తుంది. ఈ చట్టం కాలక్రమేణా కేంద్ర చట్టం XXXI ఆఫ్ 1950 (నిర్వాసితుల ఆస్తి నిర్వహణ చట్టం, 1950) ద్వారా భర్తీ చేయబడింది. ఈ చట్టంలో కేటాయింపు యొక్క నిర్వచనం గణనీయంగా ఒకే విధంగా ఉంది [సెక్షన్ 2 (ఎ)]. సెక్షన్ 12 (1) మరియు సెక్షన్ 56 (2) (హెచ్) తూర్పు పంజాబ్ చట్టం, 1947 లోని సెక్షన్ 9 (ఎ) మరియు సెక్షన్ 22 (ఎఫ్ఎఫ్) లకు సారాంశంలో ప్రతిరూపం. పైన పేర్కొన్న రాష్ట్ర మరియు కేంద్ర చట్టాల ప్రకారం కేటాయింపులను రద్దు చేసే అధికారం డిప్యూటీ సంరక్షకుడికి ఉందన్న విషయాన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకించలేం. ప్రాంతీయ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన నియమాలకు అనుగుణంగానే సంరక్షకుడు 1949 జూలై 8న నోటిఫికేషన్ జారీ చేశారు. సెక్షన్ 56 కింద రూపొందించిన నియమాలలో ఒకటైన నియమం 14 (2) లీజులు మరియు కేటాయింపులను రద్దు చేసే లేదా మార్చగల పరిస్థితులను నిర్దేశిస్తుంది. సబ్ రూల్ (3) ప్రకారం, తప్పుగా చూపించడం ద్వారా లేదా మోసం ద్వారా కేటాయింపును పొందిన వ్యక్తిని లేదా అతను ఒకటి కంటే ఎక్కువ నిర్వాసితుల ఆస్తిని కలిగి ఉన్నట్లు లేదా తన అవసరాలకు మించి వసతిని ఆక్రమించినట్లు తేలితే సంరక్షకుడు తొలగించవచ్చు. సబ్ రూల్ (4) ప్రకారం లీజును రద్దు చేయడం లేదా మార్చడం గురించి ఏదైనా ఉత్తర్వు జారీ చేయడానికి ముందు సంరక్షకుడు, ప్రతిపాదిత ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా కారణాన్ని చూపించడానికి సంబంధిత వ్యక్తికి లేదా వ్యక్తులకు ఇవ్వాలి మరియు అతనికి విచారణకు సహేతుకమైన అవకాశాన్ని కల్పించాలి. నియమాల ప్రకారం కేటాయింపు రద్దు చేయడానికి ఎటువంటి నోటీసు ఇవ్వబడదు. ఈ భేదానికి స్పష్టమైన సమాధానం ఏమిటంటే, ఒక నిర్దిష్ట కాలానికి లీజు మంజూరు చేయబడుతుంది మరియు నిర్దేశించిన వ్యవధి ముగిసేలోపు తన లీజు రద్దు చేయబడటానికి ముందు లీజుదారునికి నోటీసు ఇవ్వడం మాత్రమే న్యాయమని, అయితే పాక్షిక శాశ్వత పరిష్కారం కింద భూమి కేటాయింపుదారుడు వేరే ప్రాతిపదికన నిలుస్తాడు. ఏదేమైనా, కేటాయింపు రద్దు చేయబడటానికి ముందు పిటిషనర్లు తమ కేసును ముందుకు తీసుకురావడానికి పూర్తి అవకాశం ఇవ్వబడినందున, ప్రస్తుత కేసులో ఈ ప్రశ్న విద్యాపరమైనదిగా అనిపిస్తుంది.

1953
ధనిచంద్ హాకీం మరియు ఇతరులు
v.
డిప్యూటీ కమీషనర్ (డిప్యూటీ కస్టోడియన్ ఎవాక్యూయీ ప్రాపర్టీ) కర్నాల్, స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ మరియు ఇతరులు

గులాం హసన్ జె.

పిటిషనర్లు పునఃపరిశీలనను తిరస్కరిస్తూ 1953 డిసెంబర్ 2న డిప్యూటీ కస్టోడియన్ జనరల్ ఇచ్చిన ఉత్తర్వులు దీనికి బలం చేకూరుస్తున్నాయి . వారంతా రెండవ తరగతి హక్కుదారులే అయినప్పటికీ , మొదటి తరగతి భూమి కేటాయింపును ఎందుకు రద్దు చేయకూడదో కారణం చూపించమని పిటిషనర్లకు అసిస్టెంట్ సంరక్షకుడు నోటీసు జారీ చేసినట్లు ఆ ఉత్తర్వు చూపిస్తుంది. పిటిషనర్లు 1952 మే 9న ఆయన ముందు హాజరయ్యారు . వారి వాంగ్మూలాలు నమోదు చేయబడ్డాయి మరియు వారు తమ భూమి రెండవ తరగతి అని అంగీకరించారు , ఆ తరువాత అసిస్టెంట్ సంరక్షకుడు కేటాయింపును రద్దు చేయాలని సిఫార్సు చేస్తూ డిప్యూటీ కస్టోడియన్ కు నివేదిక ఇచ్చారు . దీనిపై చర్య తీసుకున్న డిప్యూటీ కస్టోడియన్ 1952 జూలై 1న ధకలా గ్రామంలో పిటిషనర్లు కేటాయింపులను రద్దు చేశారు . ఈ అంశాన్ని డిప్యూటీ కస్టోడియన్ జనరల్ ముందు కూడా లేవనెత్తారు , అయితే కేంద్ర చట్టంలోని సెక్షన్ 12 ప్రకారం పిటిషనర్లకు రద్దు నోటీసు జారీ చేయాల్సిన అవసరం లేదని , ఏ సందర్భంలోనైనా ప్రశ్నార్థకమైన ఉత్తర్వు అధికార పరిధి లేకుండా లేదని , ఎందుకంటే 14వ నియమం లోని నిబంధనలను గణనీయంగా పాటించడం జరిగిందని ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు. అయితే రద్దు ఉత్తర్వులను డిప్యూటీ కస్టోడియన్ జారీ చేశారని , ఉత్తర్వులు జారీ చేసే ముందు పిటిషనర్లకు ఎలాంటి నోటీసులు ఇవ్వనందున ఆ ఉత్తర్వులు చెల్లవని వాదించారు . డిప్యూటీ కస్టోడియన్ ఆదేశాల మేరకు పనిచేస్తున్న అసిస్టెంట్ సంరక్షకుడు ఇప్పటికే పిటిషనర్లు వాదనలు విని వారి వాంగ్మూలాలను నమోదు చేశారు, ఇప్పటికే పిటిషనర్ ల వాదనలు విన్నప్పుడు మళ్లీ విచారించడంలో అర్థం లేదు. తమ కేటాయింపులను ఎందుకు రద్దు చేయకూడదో వివరించాలని పిటిషనర్లకు 1952 మే 9న నోటీసు ఇచ్చారని , 1952 మే 9న వారు హాజరయ్యారని మరియు వారి వాంగ్మూలాలు నమోదు చేయబడ్డాయని , 1952 జూలై 1న వారి కేటాయింపులు రద్దు చేయబడ్డాయని డిప్యూటీ కస్టోడియన్ అఫిడవిట్ దాఖలు చేశారు .

అందువల్ల , డిప్యూటీ కస్టోడియన్ యొక్క ఉత్తర్వు పిటిషనర్ల గైర్హాజరీలో మరియు వారి వాదనలు వినకుండానే జారీ చేసినందున అధికార పరిధి లేకుండా ఉందనే వాదనలో ఎటువంటి యోగ్యత లేదని మేము భావిస్తున్నాము.

స్టే ఆర్డర్ అమలులో ఉన్నప్పుడు రద్దు ఉత్తర్వు జారీ చేయబడినప్పటికీ , రద్దు ఆదేశాన్ని ఆ ప్రాతిపదికన సవాలు చేయలేము.

1953
ధనిచంద్ హాకీం
మరియు ఇతరులు
v.
డిప్యూటీ కమీషనర్
(డిప్యూటీ
కస్టోడియన్
ఎవాక్యూయీ ప్రాపర్టీ)
కర్నాల్, స్టేట్
ఆఫ్ పంజాబ్ మరియు
ఇతరులు

గులాం హసన్ జె.

తదుపరి వాదన ఏమిటంటే , 1952 జూలై 22 నాటికి వాటికి సంబంధించిన ఉత్తర్వులను అమలు చేయకపోతే కేటాయింపులను రద్దు చేయడాన్ని అధికారులను నిషేధించిన 1953 మే 14 నాటి పునరావాస మంత్రిత్వ శాఖ ఆదేశానికి రద్దు ఉత్తర్వు వ్యతిరేకం అని . ఈ వాదనకు కూడా యోగ్యత లేదని మేము భావిస్తున్నాము . కేంద్ర నియమాలలో ని నియమం 14లోని సబ్ రూల్ (6) ను సవరించే అంశం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి మరియు తూర్పు పంజాబ్ ప్రభుత్వానికి మధ్య ఉత్తరప్రత్యుత్తరాల కు సంబంధించిన అంశంగా ఉన్నట్లు కనిపిస్తోంది . 1952 జూలై 22న కేంద్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ కు సంబంధించి 1953 మే 14న రాసిన లేఖలో సూచించబడింది , దాని ప్రకారం ఒక నిర్దిష్ట తేదీ తర్వాత జారీ చేసిన కేటాయింపులను రద్దు చేస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వు లు అవి అనర్హమైన మరియు అధిక కేటాయింపుల వర్గంలోకి వస్తే మాత్రమే అమలు చేయాలని పేర్కొంది . ఈ నోటిఫికేషన్ యొక్క ఉద్దేశం పాక్షిక–శాశ్వత కేటాయింపులను స్థిరపరచడం అని పేర్కొనబడింది , అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రాతినిధ్యం వహించిన తరువాత నిర్దేశిత తేదీకి ముందు జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల అమలును పరిమితం చేసే నిబంధన సడలించబడింది మరియు 1952 జూలై 22 నాటికి వారి ఆదేశాలను అమలు చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అధికారాలు ఇచ్చారు . తదుపరి పరిశీలన తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వం 1952 జూలై 22వ తేదీకి ముందు జారీ చేసిన , కానీ 1953 మే 6 వరకు అమలు చేయని అన్ని ఉత్తర్వులను ఈ క్రింది సందర్భాలలో మినహా నిలిపివేయాలని నిర్ణయించింది :–

(a) అనర్హమైన కేటాయింపు ,

(b) అధిక కేటాయింపు ,

(c) ....

దీనికి విరుద్ధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం వెలువడే వరకు ఇకపై మరే ఇతర ఉత్తర్వులను అమలు చేయకూడదని కూడా నిర్ణయించారు . నియమాలలో అవసరమైన సవరణలు చేసే ఉద్దేశ్యంతో న్యాయ మంత్రిత్వ శాఖను సంప్రదిస్తున్నట్లు లేఖలో పేర్కొన్నారు. ఈ నిర్ణయానికి అనుగుణంగా తూర్పు పంజాబ్ ప్రభుత్వం డిప్యూటీ కమిషనర్లకు ఆదేశాలు జారీ చేసింది.

1953
ధనిచంద్ హకీం మరియు ఇతరులు
v.
డిప్యూటీ కమిషనర్ (డిప్యూటీ కస్టోడియన్ ఎవాక్యూయీ ప్రాపర్టీ) కర్నల్, స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ మరియు ఇతరులు
గులాం హసన్ జె.

"అమలు " అనే పదం యొక్క అర్థం గురించి కొంత వివాదం ఉండింది, కానీ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తదుపరి సూచన చేయడానికి ముందు, పంజాబ్ ప్రభుత్వం భూమి కేటాయింపుదారులలో యథాతథ స్థితిని కొనసాగించాలని మరియు 1952 జూలై 22 కి ముందు జారీ చేయబడిన రద్దు ఉత్తర్వు ఫలితంగా, కేటాయింపుదారుని స్వాధీనం మే 6 నాటికి కొత్త కేటాయింపుదారునికి అప్పగించబడకపోతే, అది అసలు కేటాయింపుదారు వద్దనే ఉంటుంది. నియమం 14లోని సబ్ రూల్ (6)ను సవరించే అంశంపై కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక నిర్దిష్ట విధానాన్ని రూపొందించిందని, న్యాయ మంత్రిత్వ శాఖ సలహా కొరకు వేచివుంది, అయితే స్పష్టంగా ఈ విధానాన్ని అమలు చేయలేదని, నిర్ణయానికి అనుగుణంగా ఎటువంటి నియమాన్ని రూపొందించలేదని ఈ ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు తెలియజేస్తున్నాయి. అందువల్ల, కేంద్ర ప్రభుత్వం కేవలం మధ్యంతర ఆదేశాలు జారీ చేసింది, నియమం సవరణ పెండింగ్ లో ఉండగా, అయితే ఆ సూచనలను అమలు చేయడానికి ఎటువంటి నియమం ను రూపొందించలేదని, ఫలితంగా చట్టబద్ధత లభించలేదని స్పష్టమవుతోంది. వాలనీ ప్రకటనలో ఉన్న ఉత్తర్వుల అమలును నిలిపివేయడం వల్ల రద్దు యొక్క ప్రభావం తుడిచిపెట్టుకుపోలేదు. నియమం 14 కు సబ్ రూల్ (6) తరువాత జోడించబడింది, కానీ ఉద్దేశించిన విధంగా కాదు, ఫలితంగా రద్దు యొక్క పాత ఆదేశాలు అనర్హమైన లేదా అధిక కేటాయింపులు కాకుండా ఇతర కారణాల ఆధారంగా ఉత్తర్వుల మాదిరిగానే ఉన్నాయి. డిప్యూటీ కస్టోడియన్ రద్దు ఉత్తర్వులు జారీ చేసిన తర్వాత, పిటిషనర్లు స్వాధీనం చేసుకునే హక్కును కోల్పోయారు మరియు 1953 మే 14 నాటి లేఖను సెక్షన్ 54 కింద కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆదేశాలుగా పరిగణించినప్పటికీ, అది కోల్పోయిన వాటిని పునరుద్ధరించే ప్రభావాన్ని కలిగి ఉండదు.

అందువల్ల, పిటిషనర్లు ఎలాంటి ప్రాథమిక హక్కులు ఉల్లంఘించినట్లు కేసును నిరూపించలేదని మేము భావిస్తున్నాము. ప్రతివాది నం. 1 జారీ చేసిన రెండు ఉత్తర్వులు సంపూర్ణంగా చెల్లుబాటు అవుతాయి మరియు అధికార పరిధిలో ఉన్నాయి. తదనుగుణంగా మేము మొదటి ప్రతివాదికి ఖర్చులతో పిటిషన్ ను కొట్టివేస్తున్నాము.

పిటిషన్ కొట్టివేయబడింది.

పిటిషనర్లు ఏజెంట్ : *హర్బన్స్ సింగ్.*
ప్రతివాది నం.1 ఏజెంట్ : *జి. హెచ్. రాజాధ్యక్ష.*
ప్రతి వాదులు నం.లు 2 నుంచి 14 కొరకు ఏజెంట్ ; *ఆర్. కె. కుబా.*